

Notulen Algemene Ledenvergadering (ALV) Vereniging Investeer in HUMAN

Datum: zaterdag 17 juni 2023

Locatie: Bibliotheek Neude in Utrecht

Aanwezige sprekers:

- Nathan de Vries, dagvoorzitter
- Arjan Vliegthart, voorzitter raad van toezicht (RvT)
- Willemien van Aalst, directeur/hoofredacteur
- Josette Kootstra, eindredacteur Wat houdt ons tegen?
- Jeroen Smit, presentator Wat houdt ons tegen?
- Jaap Tielbeke, presentator en redacteur Wat houdt ons tegen?
- Daphné Dupont-Nivet, presentator en redacteur Wat houdt ons tegen?
- Coen Verbraak, interviewer Over Leven
- Ahmet Polat, hoofredacteur
- Sem Bakker, vertrekkend lid RvT
- Haroon Sheikh, vertrekkend lid RvT
- Hasnaa Beni Driss, voorgedragen lid RvT
- Jacqueline Lampe, voorgedragen lid RvT
- Beril Kutluer, lid RvT
- Lara Billie Rense, presentator Mediastorm en Wat blijft
- Femke van Wiggen, eindredacteur Duidelijke Taal
- Fleur Amesz, regisseur Duidelijke Taal

Aanwezige vrienden: 134 (leden)

Opening en introductie

De vergadering wordt gestart met een compilatie van de HUMAN programmering in 2022 en 2023.

Dagvoorzitter Nathan de Vries opent de Algemene Ledenvergadering van HUMAN om 10.33 uur in Bibliotheek Neude in Utrecht. De ALV is na twee jaar weer fysiek georganiseerd, om elkaar weer live te kunnen ontmoeten. Het eerste jaar na de volwaardige erkenning van HUMAN als omroep is achter de rug. Nathan de Vries verwelkomt alle aanwezigen en stelt zichzelf voor. Hij is mediamaker en maakte in samenwerking met HUMAN de podcast Niet zo Zwart-wit en werkt mee aan afleveringen van het radio- en podcastprogramma Wat blijft.

De agenda is als volgt:

1. Stand van zaken/HUMAN Algemeen
2. Programmablok 1: Wat houdt ons tegen?
3. Over Leven met Coen Verbraak en Ahmet Polat (nieuwe hoofredacteur HUMAN)

Paraaf voorzitter:

Paraaf notulist:

1

4. Formeel gedeelte met stemming over: jaarverslag en jaarrekening 2022, afscheid RvT-leden Haroon Sheikh en Sem Bakker, stemming over voorgedragen RvT-leden Hasnaa Beni Driss en Jacqueline Lampe en over tweede termijn Beril Kutluer.
5. Programmablok 2: Mediastorm & Wat blijft
6. Programmablok 3: Duidelijke Taal
7. Vragenronde en daarna lunch

1. HUMAN Algemeen

Arjan Vliegenthart vertelt hoe hij zijn eerste jaar als voorzitter van de raad van toezicht heeft ervaren en geeft aan dat hij het een voorrecht vindt. Vervolgens bespreekt hij kort de stand van zaken van HUMAN in het eerste jaar na volwaardige erkenning als omroep. Door die volwaardige erkenning heeft HUMAN meer tijd, ruimte en geld om programma's te maken en dat vraagt van de omroep om daar invulling aan te geven. Hij is tevreden over hoe dat het afgelopen jaar is gegaan.

Willemien van Aalst vult aan wat de volwaardige erkenning voor de HUMAN-organisatie intern heeft betekend. Het gaat goed met HUMAN, de organisatie is gegroeid en bouwt verder uit. Sinds kort heeft HUMAN een ondernemingsraad en een redactieraad. Vervolgens bespreekt ze kort het nieuwe programmeringsmodel van de NPO, en hoe HUMAN daar zijn weg in probeert te vinden als nieuwkomer door het integrale programmapakket naar voren te brengen. Ze is hoopvol gestemd. Tot slot komt het effect van het turbulente jaar binnen het publieke bestel aan bod, zoals de gevolgen van de DWDD-affaire en de gebeurtenissen rondom Ongehoord Nederland, en hoe HUMAN daarmee om gaat. Er worden veel gesprekken gevoerd en gelukkig zijn er vooralsnog bij HUMAN geen incidenten bekend. Willemien benoemt wel de verhoogde druk op makers en journalisten, ook door de samenleving en sociale media, en stelt daarom dat het zo belangrijk is om toch de programma's te maken waar je in gelooft en tegelijk als leiding van HUMAN te zorgen dat makers en andere medewerkers zich veilig voelen.

Vraag uit de zaal:

"Ik zit in het onderwijs en ik vroeg me af, als je dat filmpje (introductievideo) zo kijkt dan is het eigenlijk heel erg gericht op de jeugd, op de toekomst, en feitelijk kun je er een hele mooie burgerschapsmissie in lezen. Er is zo ontzettend veel geld voor burgerschap, waarom is jullie focus nu niet heel erg op ook jeugd, mbo-, havo-vwo-studenten, als hier de zaal gevuld was met studenten dan was er wel wat gebeurd denk ik."

Willemien van Aalst vertelt dat we twee geldstromen hebben, één, de grootste, die bedoeld is voor de mediaprogramma's die we maken. Wij pitchten programmavoorstellen, ook voor jongeren bij de NPO, waarna de NPO bepaalt of de programma's wel/niet gemaakt kunnen worden. De andere geldstroom is die van de vereniging, met verenigingsinkomsten. Die inkomsten besteden we aan verschillende projecten, en daar zijn we binnen de mediawettelijke kaders vrij in, hoe we die besteden. Zo financieren we daar, tezamen met fondsen, projecten als Medialogica in de Klas van. Een project dat we samen met Beeld & Geluid realiseren voor vmbo, havo en vwo. Dat raakt aan burgerschap en publieke opinie. HUMAN probeert jongeren op verschillende manieren te bereiken en ideeën bij hen op te halen, maar Willemien erkent ook dat deze jongeren inderdaad niet in de zaal zitten tijdens de Algemene Ledenvergadering. Ze dankt de vriend voor de suggestie en zegt dat het te denken geeft over manieren dat we hen mogelijk wel kunnen betrekken bij de ALV.

Vraag uit de zaal:

"Hoeveel frictie is er binnen de NPO? Ik wil als voorbeeld meegeven, nadat BNN ooit toch redelijk recalcitrant het omroepbestel binnenkwam, een van de oprichters vandaag de dag verklaart dat er

toch wel redelijke concessies zijn moeten worden gegaan om uiteindelijk je plek te krijgen. Ik vraag me af hoe dat bij HUMAN zijn plek heeft.”

Arjan Vliegthart zegt dat een van de grootste uitdagingen is dat we nu binnen het bestel zitten, maar dat we niet van het bestel moeten worden. Een van de dingen die HUMAN wil is het onderscheidende geluid blijvend laten horen. Dat stelt grenzen aan waar je aan meedoet, zoals blijkt uit het feit dat HUMAN bijvoorbeeld veel minder doet in entertainment, maar veel meer in documentaire, en grenzen aan hoe groot je als omroep uiteindelijk wordt, omdat hoe groter je wordt, hoe meer je in de systematiek mee gaat draaien. Arjan bevestigt dat dit een van de worstelingen is waar de raad van toezicht, in samenwerking met Willemien, steeds mee bezig is. De worsteling om te kijken hoe je aan de ene kant wel het platform dat er is, waar je veel mensen mee kunt bereiken, optimaal gebruikt voor je verhalen, maar dat tegelijkertijd je verhalen waarachtig blijven aan datgene waar je zegt voor te staan.

Willemien vult aan dat deze worsteling inderdaad een gesprek is dat ze dagelijks voeren. HUMAN kiest voor een beperkt aantal genres. Doordat we geen puur amusement doen, zijn we bijvoorbeeld nauwelijks zichtbaar op NPO 1. HUMAN concentreert zich op vier thematische hoofdlijnen. Willemien benadrukt dat ze steeds weer keuzes in die lijnen proberen te maken, dat medewerkers hen daar scherp op houden en dat ze steeds weer moeten afwegen. Ze sluit af met te benadrukken dat HUMAN steeds weer stilstaat bij de vraag of een bepaald programma wel bij HUMAN past en dat HUMAN daarin graag bij zijn leest blijft.

2. Programmablok: Wat houdt ons tegen?

Als eerste wordt een compilatie van fragmenten uit het programma Wat houdt ons tegen? vertoond. Eindredacteur Josette Kootstra, presentator Jeroen Smit en presentatoren en redacteurs Jaap Tielbeke en Daphné Dupont-Nivet zijn inmiddels aangeschoven op de bank.

Josette legt uit wat het belang is van dit programma voor HUMAN. Het is voor HUMAN belangrijk dat duurzaamheid op de agenda staat, het is ook een van de thematische hoofdlijnen van de omroep. Het ontstond door de vraag: waarom gaat het niet sneller, hoe kunnen we, met een programma, bijdragen aan het bewustzijn dat het sneller moet?

Jeroen vertelt over zijn beweegredenen voor het maken van het programma, waarbij hij systeempijn noemt, en de overtuiging dat een beter milieu niet bij jezelf begint. We worstelen allemaal met de gedragsverandering die nodig is, en dat dat niet lukt. Dat we vastzitten in een systeem dat ons niet daartoe uitdaagt. Dus: wat houdt ons eigenlijk tegen? Het systeem houdt ons tegen, en dan moet je op zoek naar leiders die durven uit het systeem te stappen. Die zijn er beperkt. Wat het programma de wind in de zeilen geeft is dat de tijd dringt, we voelen de noodzaak ervan, maar verandering blijft lastig.

Jaap vertelt over zijn ervaring van een televisieprogramma maken als (schrijvend) onderzoeksjournalist. Het idee voor het programma sprak hem direct aan omdat hij al lang over het klimaat schrijft, en aandacht besteedt aan hoe we niet de bal bij de consument moeten leggen, hameren op gedragsverandering, maar dat we de verantwoordelijken voor de crisis verantwoordelijk kunnen houden en het systeem veranderen. Dat is best abstract, wat houdt dat dan in? In dit format sprak hem dat aan, dat je op specifieke onderzoeken gaat uitpluizen hoe dat systeem in elkaar zit en waar de obstakels zitten en met iemand als Jeroen Smit ook een moreel appèl aan het leiderschap kunt doen. Hij vertelt ook over de verschillen met schrijvende journalistiek en de uitdagingen van het maken van tv-programma's.

Daphné bevestigt de ervaringen van Jaap over de omslag van schrijvende journalistiek, daarin de eigen regie, en het televisie maken, en die diepgravende verhalen overbrengen op beeld. Dat dit een heel ander verhaal is, met name leerzaam hoe je een verhaal op een andere manier moet vertellen.

Josette vertelt nog kort over het tweede seizoen, dat er in het najaar van 2023 komt en nodigt aanwezigen uit om suggesties te doen voor onderwerpen.

Vraag uit de zaal:

“Vraag aan de onderzoeksjournalisten: Hoe ga je om met de informatie die je tegenkomt in je onderzoek die inzicht geeft in hoe de verbanden lopen, hoe de hazen lopen zeg maar, en de frustratie die je daar waarschijnlijk in tegenkomt, omdat je niet echt de macht hebt om te veranderen?”

Daphné vertelt dat dat inderdaad regelmatig terugkomt, maar dat boosheid soms ook heel productief kan zijn. Ze benadrukt daarin juist de macht van journalistiek om zaken aan de kaak te stellen. Dan kan die frustratie worden omgezet in een mooi programma, het voeren van een constructief gesprek en het laten zien hoe systemen in elkaar zitten. Cynisme ligt op de loer, maar je kunt het omzetten in iets constructiefs.

Jaap vult aan dat hij aan dit programma waardeert dat het ‘activerend’ is. Volgens hem moeten we oppassen dat we niet de grens overschrijden met activistisch, maar het is wel geboren uit een bepaalde missie en overtuiging. Hij wil er open over zijn dat het hem niet koud laat en er echt iets op het spel staat en hij hoopt dat je die drive waarmee het programma gemaakt wordt ook erin terugziet.

Vraag uit de zaal:

“Ik ben dit jaar begonnen met de opleiding tot machinist van de NS. Dat doe ik met veel plezier, ook onder andere voor die duurzaamheid. En wat jullie net vertellen en we net zagen (in de video), over hoeveel mensen reizen met het vliegtuig en met de trein, dat vind ik echt wel een uitdaging. Ik heb net in mijn studie geleerd over het Europese spoorpakket, hoe houden we de treinen beter met elkaar in verbinding. Ik ben benieuwd: wat kunnen we doen om mensen meer te overtuigen om met het spoor te reizen?”

Jeroen vertelt dat, naast de dingen die naar voren kwamen in aflevering twee van het eerste seizoen dat over dit thema ging, hier nog meer mee gedaan kan worden. Hij noemt dat we bijvoorbeeld in Europa zouden kunnen afspreken om van 2035 onder de 800 km niet meer wordt gevlogen. Met dit soort afspraken kan er worden gezorgd dat geld, energie, ondernemerschap en creativiteit die kant op wordt gestuurd. Dat soort oplossingen kunnen de verandering in gang zetten. Maar vaak begint het toch in Brussel.

3. Coen Verbraak in gesprek met hoofdredacteur Ahmet Polat

Nathan de Vries introduceert dit blok aan de hand van het programma Over Leven, waarin Coen Verbraak mensen interviewt over levensveranderende gebeurtenissen en wat het leven de moeite waard maakt.

In het interview met Coen Verbraak vertelt Ahmet Polat over zijn eerste maand als hoofdredacteur en hoe hij dat tot nu toe vindt: heel leuk. De baan van hoofdredacteur trok hem in eerste instantie helemaal niet aan, hij was erg druk met allerlei projecten, maar na een aantal gesprekken was hij toch overtuigd. Alles wat hij wilde doen, van inhoudelijke thema’s tot onderwijs, kon hij bij HUMAN doen en het idee van dat samendoen met een groter team sprak hem daarin aan.

Vervolgens vertelt hij dat hij als kind al nadacht over humanisme, ook door televisie. Wat hem daarin aansprak was dat de mens centraal staat en dat we zelf verantwoordelijkheid mogen en moeten nemen en samen aan de slag moeten.

Hij komt uit Fijnaart, Brabant, en heeft zowel een Turkse als Nederlandse achtergrond, en vertelt over zijn gezin, zijn zoon en ouders. Coen vraagt waardoor de factor Turkije levend werd gehouden bij hem. Ahmet vertelt dat dat kwam door nieuwsgierigheid, en vragen van anderen waardoor hij zich in zijn achtergrond en in de religie van zijn ouders heeft verdiept. Vroeger ging hij als jong kind ook vaak naar Turkije, waar hij steeds overlappingsen vond tussen het christendom en de islam. En hij zag daarin ook kernwaarden die hij in het humanisme terug denkt te zien.

Coen vraagt naar Ahmets achtergrond als fotograaf: kijk je als fotograaf anders naar de wereld dan niet-fotografen? Ahmet vertelt over het begin van zijn carrière als fotograaf, toen hij in Turkije was tijdens de aardbevingen. Hij wilde journalist worden en hij dacht dat hij verslag moest doen van de aardbeving op een journalistieke manier, maar dat lukte niet. Het enige dat hij kon doen was daar meehelpen. Daar is van overgebleven dat hij dicht bij de mensen wil zijn, en met de mensen, niet over hen. Hij verwijst naar een foto die hij zelf gemaakt heeft, die op de achtergrond getoond wordt.

Coen vraagt afsluitend naar wat Ahmet vindt dat HUMAN kan of misschien moet toevoegen aan het medialandschap. Ahmet antwoordt: Meer mensen zouden kunnen genieten en hoop kunnen putten uit de verhalen die HUMAN maakt, en het handelingsperspectief waar wij mee bezig zijn. Dus het maken van impact, zorgen dat mensen niet alleen consumeren maar ook geactiveerd raken om zelf een bijdrage te leveren en zich ook ergens aan kunnen verbinden. Hoop is daarin belangrijk, dat morgen een stukje beter is dan vandaag.

4. Formeel gedeelte

- Vaststelling jaarverslag en jaarrekening 2022

Arjan Vliegthart en Willemien van Aalst hebben opnieuw op het podium plaatsgenomen. Nathan de Vries introduceert de formele agendapunten en stemmingen.

Arjan vertelt dat het jaarverslag en de jaarrekening een geïntegreerd geheel is, en gaat over de inhoud en over de cijfers. Het gaat over het eerste jaar van HUMAN als volwaardige omroep. Hij vertelt dat er een stevige plus te zien is in de cijfers. Dit is niet de ambitie van HUMAN, het geld moet op een goede manier geïnvesteerd worden. Maar er zijn tegelijkertijd mooie dingen opgeleverd en hij vraagt Willemien de aanwezigen daarin mee te nemen.

Willemien vult aan dat HUMAN zo nauwkeurig mogelijk verslag heeft gedaan van onder andere financiën, organisatie en risicomanagement. Ze vertelt dat HUMAN vijf duidelijke prioriteiten had. De eerste was de programmatische ontwikkeling en de vernieuwing die HUMAN daarin wil bewerkstelligen. Met name om ook jonge mensen te bereiken moet HUMAN veel meer voor online content maken. Dit vraagt om een andere aanpak. Afgelopen jaar zijn daar stappen in gezet en met huidige en nieuwe medewerkers en nieuwe programmering gaat HUMAN daar nog verder aan werken. De tweede was samenwerking met de VPRO, dit gaat heel goed. De derde betrof meer diversiteit en inclusie in onze programma's. Willemien geeft aan dat we ook daarin stappen hebben gezet. Ze benadrukt daarbij dat het geen 'vinkjes' moeten worden, maar dat we moeten zorgen dat we complementair moeten blijven aan elkaar, en dat we daarvoor aandacht moeten hebben in het aannamebeleid om zo verschillende perspectieven te laten zien. De vierde prioriteit draaide om impact maken. De vereniging en de verenigingsinkomsten zijn hiervoor erg belangrijk. We kunnen daardoor activiteiten in het land organiseren die de thema's die we aanraken in onze programma's

nog verder brengen. Het vijfde punt ging over het stroomlijnen van de groei in de HUMAN-organisatie en de manier waarop we met elkaar samenwerken.

Gekeken naar de cijfers is de omzet van HUMAN flink gegroeid, van negen naar zeventien miljoen. Niet al dat geld hebben we kunnen besteden, omdat we niet alle programma's konden maken. Dus er is één miljoen over dat nu de in de reserves gaat. De reserve is daarmee goed gevuld, de liquiditeit is uitstekend en de accountant heeft met vlag en wimpel een goedkeurende verklaring gegeven.

Vraag uit de zaal:

“Is er een verslag van de kascommissie en zo ja, welk advies geeft de kascommissie?”

Arjan geeft aan dat er een externe accountant is die heeft gekeken naar de cijfers. De accountant heeft vastgesteld dat de cijfers een nauwkeurig beeld geven van datgene wat er de afgelopen jaren is gepresenteerd, hij heeft een goedkeurende verklaring gegeven en daarmee gezegd dat het op orde is. Arjan stelt dat deze accountant, voor de grote organisatie die HUMAN geworden is, die rol vervult die een kascommissie in kleinere verenigingen zou vervullen.

De stemming

Arjan Vliegthart, voorzitter van de vergadering, leidt de stemming. Hij legt de procedure van de stemming uit. Aanwezigen hebben drie opties: stemmen voor de vaststelling, tegen de vaststelling of onthouden van stemmen. Aanwezigen mogen hun hand opsteken om te stemmen.

De Raad van Toezicht vraagt de leden via handopsteking het jaarverslag en de jaarrekening van 2022 vast te stellen.

Voor: grote meerderheid

Tegen: 0

Onthouding: 5

Hiermee stelt Arjan Vliegthart het jaarverslag en de jaarrekening 2022 vast.

- Afscheid en benoeming leden raad van toezicht

Sem Bakker en Haroon Sheikh zijn aangeschoven op het podium. Zij vertellen kort over de afgelopen acht jaar dat zij lid van de raad van toezicht waren, vanuit hun respectievelijk perspectief, en Arjan Vliegthart bedankt hen met een kort woord voor dat wat ze voor HUMAN gedaan en betekend hebben. Er volgen applaus en bloemen.

- Benoeming Hasnaa Beni Driss en Jacqueline Lampe als leden van de raad van toezicht

Daarop nemen Hasnaa Beni Driss, Jacqueline Lampe en Beril Kutluer plaats op de bank. Hasnaa Beni Driss en Jacqueline Lampe zijn voorgedragen als nieuwe leden van de raad van toezicht (*hun cv's zijn te vinden op de website*).

Jacqueline stelt zich kort voor. Ze vertelt over dat ze al lang gedreven wordt door de humanistische waarden, en over het belang van een maatschappelijke bijdrage leveren. Wat haar aanspreekt in HUMAN is het verhaal vertellen en het verhaal laten vertellen door mensen vanuit autonomie, met het doel om impact te maken. Ze komt uit een mediaorganisatie die geboren en getogen is rondom het verhalen vertellen over mensen, maar het feit dat HUMAN zich richt op impact en zich richt op samenwerkingen met organisaties die die impact ook leveren, dat is wat haar drijft. En ze is blij dat ze vanuit haar ervaring met impact, diversiteit, inclusie en gelijke behandeling, met het recht op alle vrijheden, een bijdrage daaraan kan leveren.

Hasnaa Beni Driss is voorgedragen als nieuw lid van de raad van toezicht met een juridische achtergrond. Ze stelt zich voor, ze is werkzaam als advocaat en zegt nog geen ervaring te hebben als toezichthouder, maar gelooft dat dat ook een bijdrage heeft is als frisse blik. Ze kent HUMAN al heel lang, sinds De Vloer Op, wat voor haar heel beeldend was voor wat HUMAN nog steeds is; heel veel verschillende perspectieven bieden aan de kijker en maatschappij op maatschappelijke kwesties. Er is niet een goed perspectief en het is belangrijk voor de organisatie om dat ook niet te prediken. Er zijn veel mooie en goede programma's waar mensen veel van leren en meekrijgen voor bijvoorbeeld beeldvorming en burgerschap. Ze ziet haar rol en taak als een bijdrage aan het fundament van de organisatie, dat deze (juridisch) gezond blijft en het juridisch kader goed in beeld is. Zodat de mensen die kijken naar de programma's of de programmering maken zich daarmee niet bezig hoeven te houden.

Er waren geen vragen uit de zaal.

Er wordt gestemd in volgorde van werving.

De stemming

De Raad van Toezicht vraagt de leden via handopsteking toestemming om Hasnaa Beni Driss als lid van de raad van toezicht te benoemen.

Voor: grote meerderheid

Tegen: geen

Onthoudingen: 2

Hiermee is Hasnaa Beni Driss voor 4 jaar benoemd als lid van de RvT.

De stemming

De Raad van Toezicht vraagt de leden via handopsteking toestemming om Jacqueline Lampe als lid van de raad van toezicht te benoemen.

Voor: grote meerderheid

Tegen: geen

Onthoudingen: 4

Hiermee is Jacqueline Lampe voor 4 jaar benoemd als lid van de RvT.

Arjan Vliegthart bedankt de leden voor hun vertrouwen en feliciteert de twee kandidaten.

- Herbenoeming Beril Kutluer als lid van de raad van toezicht.

Beril Kutluer is al vier jaar lid van de raad van toezicht en onderdeel van de auditcommissie. Zij gaat op voor een herbenoeming. Beril vertelt dat ze de afgelopen vier jaar met veel plezier in de raad van toezicht en auditcommissie heeft gezeten, dat ze HUMAN beter heeft leren kennen en het een bijzondere club vindt. De omroep heeft een bijzondere groei doorgemaakt en ze is blij daaraan te kunnen bijdragen, mede vanuit haar financiële achtergrond, en ze hoopt dat nog vier jaar te mogen doen.

Er zijn geen vragen uit de zaal.

De stemming

De Raad van Toezicht vraagt de leden via handopsteking toestemming om Beril Kutluer nogmaals voor vier jaar als lid van de raad van toezicht te benoemen.

Voor: grote meerderheid

Tegen: geen

Onthoudingen: 3

Hiermee is Beril Kutluer voor 4 jaar herbenoemd als lid van de RvT.

De drie leden van de raad van toezicht ontvangen bloemen en verlaten het podium onder applaus.

5. Programmablok 2: Mediastorm en Wat blijft

Presentator Lara Billie Rense is aangeschoven om te spreken over het televisieprogramma Mediastorm en het radio- en podcastprogramma Wat blijft, wat die beide (mede) presenteert. Die vertelt over de overstap van de NOS, waar die heel lang met plezier gewerkt heeft, naar HUMAN, en dat die daar heel blij mee is. De reden daarvoor is dat die ziet dat HUMAN de moed heeft om buiten de carrousel van Hilversum te treden, bijvoorbeeld door mensen te kiezen om de mensen zelf, om hun kwaliteiten, ook als ze nog geen specifieke ervaring daarin hebben, maar die wel iets bij te dragen hebben aan HUMAN en de journalistiek. Dat brengt zoveel mee, zoveel perspectieven en andere manier van vragen stellen.

Vervolgens vertelt die over Mediastorm, spannend om televisie te maken want daar had die nog geen ervaring mee, maar ook erg leuk. Met veel ruimte voor reflectie over het nieuws, hoe ontstaat beeldvorming, welke rol spelen we daarin als journalisten en hoe heeft dat invloed op opinievorming. Ook spreekt die over het belang van het programma. In deze tijd lijkt beeldvorming steeds belangrijker te worden, waarbij het er soms niet eens meer toe doet wat nou oorspronkelijk het verhaal was, als het beeld maar klopt. Die vindt het mooi en belangrijk dat HUMAN met Mediastorm dat mag doorprikken. Daarnaast vertelt Lara Billie over Wat blijft, en de reden om daar een lang programma van te maken op de zondagnacht. Die vertelt dat die het mooiste onderdeel uit het programma de Wat blijft-lijn vindt, waar luisteraars zelf verhalen kunnen toesturen over de mensen om zich heen, waar het gaat over wat blijft van een persoon. Het zijn mini-portretjes die enorm bijblijven, ontroeren en beklijven, naast de grote verhalen die ook verteld worden. Lara Billie roept aanwezigen op eigen verhalen in te sturen.

Vraag uit de zaal:

“Wil je er een keertje eentje maken over Renate Rubenstein?”

Lara Billie Rense zegt: ja.

Inbreng uit de zaal:

“Ik heb een paar jaar geleden bij jou in een radio-uitzending gezeten als de eerste arts, of een van de eerste artsen, die ooit van de inspectie excuses heeft gekregen. Maar wat daaronder zit, wat er met mij gebeurd is, dat is de grote zorg die ik ben gaan ontwikkelen voor de gezonde geestelijke en lichamelijke gezondheid van onze kinderen, en daar is ook dat conflict over ontstaan, en het rare juridische steekspel wat er rond de inspectie speelt. Graag aandacht voor de teruglopende mentale en fysieke gezondheid van de jeugd.”

Lara Billie Rense bedankt voor de inbreng.

6. Programmablok 3: Duidelijke Taal

Allereerst wordt er een fragment vertoond van een nieuw programma dat in het najaar op televisie zal zijn: Duidelijke Taal. Voor dit gesprek zijn eindredacteur Femke van Wiggen en regisseur Fleur

Amesz aangeschoven op het podium. Femke vertelt dat het programma gaat over laaggeletterdheid en vertelt dat de aanleiding voor het programma was dat de gemeente Rotterdam met een vraag kwam bij producent De Haaien. Vervolgens is HUMAN toen direct ingestapt. Met name vanwege het schokkende feit dat er in Nederland meer dan 2,5 miljoen mensen laaggeletterd zijn. Een nog groter probleem is dat een groot deel daarvan ook onder de jongere bevolking zit, en het probleem wordt dan ook steeds groter. Dit is een systeempijn, maar het is onzichtbaar omdat mensen het verzwijgen of zich ervoor schamen.

Regisseur Fleur Amesz benadrukt dat het schrijnend is, en haar veel is bijgebleven van de verhalen tot nu toe. Van alledaagse tot grote dingen die worden beïnvloed door laaggeletterdheid. Ze vertelt over de presentatie door Loes Luca, die heel begaan is met Rotterdam, en een mooie manier heeft gevonden om om te gaan met dit gevoelige onderwerp en zich met een goede dosis humor tot de mensen verhoudt.

Nathan vraagt wat ze willen bereiken met het programma. Femke geeft aan dat het gaat over grote zaken, maar ook over kleine zaken. Het programma maakt daarmee duidelijk waar mensen tegenaan lopen in het dagelijks leven. Ze proberen iets te forceren in het denken van mensen om te kijken of ze misschien zelf initiatiefrijker te worden, maar het doel is ook om een deel van het taboe te beslechten en te kijken of mensen attenter kunnen zijn in hun omgeving. Fleur vult aan dat we in de serie ook die ontwikkeling in verhalen meemaken, dat mensen toch iets doen dat ze daarvoor niet deden. Het programma is vanaf half november te zien op woensdag om half negen op NPO 2.

Inbreng uit de zaal:

“Ik heb gehoord dat mensen die laaggeletterd zijn en bijvoorbeeld niet de straatnamen kunnen lezen, weten waar ze zijn. Laaggeletterden hebben een hele beeldvormende rijkheid om toch de stad te leren kennen, dat wij allemaal niet ontwikkelen omdat we zo ondersteund worden door het kennen van de letters.”

Fleur gaat hierop in door te zeggen dat het leuke van de serie is dat we een beetje meemaken hoe je door de samenleving navigeert als je niet kunt lezen en schrijven. Als laaggeletterde heb je natuurlijk hele andere gaven ontwikkeld, bijvoorbeeld hele herkenbare producten, herkenbare dingen op straat. Meestal is er ook wel één iemand die een laaggeletterde in vertrouwen neemt als ze ergens naartoe moeten, en dan stippelen ze de route uit.

“Dus er zit toch iets in dat zij wel hebben en wij niet meer.”

Fleur bevestigt dit en zegt dat het niets met domheid of intelligentie te maken heeft.

Inbreng uit de zaal:

“Ik heb de overgang meegemaakt dat je als ambachtsman werd opgeleid, en toen werd een klasgenoot timmerman, echt een ambachtsnaam, en het werd ineens de lagere technische school. Toen kwam de term lager. Er wordt nu pas erkend dat dat eigenlijk vernederend is. Maar of je nu geletterd bent, dat ben je een lettergoochelaar, en hoogopgeleiden zogenaamd, die kunnen er ook wat van.”

Daarmee sluit Nathan dit blok af. Er volgt applaus.

7. Rondvraag

Vraag uit de zaal:

“Ik hoor vandaag een paar keer doorklinken dat je als omroep niet gewoon mag maken wat je wil, maar dat er drempels worden opgeworpen, wat is dat voor gekkigheid?”

Willemien vertelt dat we in Nederland een uniek omroepsysteem hebben, waarin dit moment dertien omroepen zitten waarvan twee taakomroepen en twee aspirant-omroepen. De NPO is het bestuurs- en coördinerend orgaan en de besluitvorming over welke programma's er worden gemaakt en waar deze geprogrammeerd worden gebeurt door de NPO. Dus je moet als omroep, en onze hoofdredacteuren en eindredacteuren, ook echt enthousiasmerende en inspirerende vaardigheden hebben om een programma waar wij in geloven te pitchen en voor elkaar te krijgen.

“Dat kost toch heel veel energie die je ook voor iets anders zou kunnen gebruiken?”

Willemien bevestigt dit. Het gesprek gaat veel over doelmatigheid en efficiëntie, en dan wordt er veel gekeken naar financiële doelmatigheid. Maar als je al die uren in tijd en geld zou omrekenen die worden besteed aan het pitchen van elke individuele titel, is dit systeem niet doelmatig. Het is een uniek systeem en van grote inhoudelijke waarde door zijn externe pluriformiteit, maar het is wel een heel ingewikkeld gebeuren in de uitvoering. Het in 2022 door de regering ingestelde Adviescollege Publieke Omroep, de commissie van Geel, kijkt naar dit systeem en de legitimatie en verantwoordingscriteria en komt na de zomer met zijn advies. HUMAN pleit ervoor om meer zekerheid te krijgen over dat samenhangende pakket, zodat we weten waar we aan toe zijn en wat we in de komende jaren kunnen maken. Daar zetten we dan op in, want nu werkt het systeem niet goed, vinden wij.

Vraag uit de zaal:

“Toen ik hier binnenkwam dacht ik al van: hier zit grijs. Als je het hebt over de missie die jullie hebben, van niet activistisch maar wel activerend, en als je het dan bijvoorbeeld hebt over die laaggeletterdheid, dat het ook onder jongeren een probleem is, dan zou ik graag willen horen hoe jullie dat dan in online omzetten en hoe dat in bredere zin met programma's werkt. Want ik kijk nog wel televisie, nooit lineair, maar mijn kinderen doen dat echt helemaal niet meer.”

Willemien bedankt voor de vraag. Ze vertelt dat we met Duidelijke Taal, wat lineair wordt uitgezonden op NPO 2, met makers ook kijken of we een online intekening kunnen doen en hoe de thematiek en het materiaal ook op andere manieren kunnen delen bij andere doelgroepen. Daarnaast is HUMAN met producent De Haaien bezig om te kijken of er ook een impacttraject in het land kunnen doen, zodat er gesprekken naar aanleiding van onze content ook fysiek kunnen plaatsvinden. En we kijken hoe we onze content naar specifieke doelgroepen kunnen brengen. We kunnen natuurlijk niet alles doen, we moeten keuzes maken, maar dat is de manier waarop HUMAN wil werken.

“Hoe kom je dan bij jongeren?”

Willemien vertelt dat HUMAN onderzoek doet naar de jongere doelgroepen, en dat ook onze online redactie met jongere werknemers, daar mee bezig is. Het online platform Brainwash is gericht op een jonge doelgroep wordt vernieuwd. Met podcasts proberen we ook jongeren te bereiken. Willemien stelt dat deze doelgroep gefragmenteerd is, en dat de hele publieke omroep aan de slag is met dit vraagstuk. We moeten immers allemaal jongeren bereiken, zodat de publieke omroep, die cruciaal is voor de democratie, ook in de toekomst nog heel belangrijk is. Het heeft een hoge urgentie, maar is ook complex.

Arjan Vliegthart vult aan dat hij de vraag gehoord heeft, en het tijdens de ALV vaker gehoord heeft. Het is een belangrijke opgave die jullie als vrienden van HUMAN ons meegeven: maak duidelijk wat je doet om die jongere generaties te bereiken. Hij stelt dat ze in het jaarverslag van volgend jaar duidelijk zullen maken wat HUMAN doet om die andere generaties te bereiken en welke middelen daarvoor ingezet worden. Zodat het verhaal dat we allemaal belangrijk vinden niet alleen bij ons landt, maar ook meegegeven wordt aan de volgende generatie.

Willemien geeft nog het concrete voorbeeld van onze jongerenredactie 3FM HUMAN. Het is de sociaal-maatschappelijke redactie die binnen 3FM content maakt voor audio en online, over thema's die voor jongeren belangrijk zijn. Het probleem met televisie is dat NPO 3, waar programma's voor jongeren worden geplaatst, een bepaald profiel heeft waar het type programma van HUMAN niet goed landt. Dus HUMAN moet op zoek naar andere platforms, zodat we de content naar jongeren kunnen brengen.

Vraag uit de zaal:

“Wat ik nog mis, met name ook in het programma Duidelijke Taal, hoe anderstaligen bereikt kunnen worden?”

Fleur Amesz antwoordt dat er binnen Duidelijke Taal ook anderstaligen, waaronder mensen met een migratieachtergrond, ook naar voren komen.

Ahmet Polat stelt dat hij het heel urgent vindt dat ook mensen met een niet-Westerse achtergrond, mensen die anderstalig zijn, die ook vaak binnen deze thema's vallen, door HUMAN bereikt worden. Er is een ontwikkeling gaande door AI, wat misschien de mogelijkheid geeft om in verschillende talen programma's te ondertitelen, en zo sneller anderstaligen te kunnen bereiken. Daarin moeten we zelf onderzoek doen en stappen gaan zetten, maar Ahmet stelt dat hij daar veel potentie ziet.

Afsluiting

Nathan rondt de vergadering af en attendeert de aanwezigen op de aansluitende lunch, waar men nog met elkaar kan verder praten. Hij bedankt alle aanwezigen en er volgt applaus.

Ondertekend volgens de statuten door de voorzitter en de notulist:

Arjan Vliegthart, voorzitter

Adinda Hijl, notulist

Datum:

Datum: